

Kärlek, Spånga församlingsblad mars 2011

"Om detta var ett Under, hur många skulle inte då kunnat göra Under.

Jag säger: Det fattas kärlek".

(Göran Tunström. Ökenbrevet)

Kärlek är ett ord som används så ofta och i så många sammanhang, att det banaliserats till något som är en obeständig och flyktig känsla. Men kärlek är något mycket mer. En kraft som håller människor samma och som kan förändra världen. I Göran Tunströms roman Ökenbrevet låter en mänsklig Jesus undren bli till något annat än övernaturliga fenomen. Det verkliga undret, säger Jesus där, är när människor blir mötta med kärlek.

I den värld som var Jesus, fanns det tre grekiska ord för kärleken som beskrev den i dess olika dimensioner; **Eros** – den kroppsliga kärleken mellan två individer, **Filos** – föräldrarnas kärlek till sina barn, **Agape** – kärleken och omsorgen mellan människor som solidaritet, empati och medmänsklighet. Det är inte bara veckotidningarnas romantiska skvaller som handlar om kärlek. Kärlek är när människor tar hand om och omfamnar varandra. Tunisiens, Egyptens och Libyens folk har också drabbats av kärlek. Och vi känner kärlek till dem.

"Det fattas kärlek" konstaterar Göran Tunströms Jesus och låter oss därmed ana hur kärlek kan göra människor hela, hur relationer kan växa och hela världen kan läkas. Om det bara finns kärlek kan allt ske. Inget under är större än älskande människor.

All denna kärlek, i alla dess dimensioner, hör alltid samman med relation. Utan relation kan ingen verklig kärlek överleva. Det är hemligheten i Göran Tunströms slutord av Ökenbrevet. Och det är lätt att förstå. Om relation inte finns med i den sexuella kärleken är den bara ett ensidigt utnyttjande och exploaterande av en annan människa. Och föräldrars kärlek till sina barn utan relation blir ett svek där föräldern ersätter sig själv med pengar, saker och upplevelser. Inte heller kan vi söka uppnå solidaritet med andra om vi samtidigt inte är beredda att dela deras liv och vara dem nära. *"Ju mer jag älskar mänskligheten som helhet, ju mindre älskar jag människorna som enskilda individer, det vill säga var och en särskilt",* säger en utbränd och cynisk läkare i Dostojevskijs roman Bröderna Karamazov. Kärlek till världen utan relationer blir bara stora och tomma ord

och meningslösa doktriner. Något som sägs i ett dokument, men som aldrig får bli kött och blod.

Som psykoterapeut lever jag i en tid där olika terapeutiska inriktningar och skolor träter med varandra vem och vilka som bäst kan hjälpa en människa i nöd. Men forskning visar att valet av metod, teknik och form inte är lika betydelsefullt som själva relationen. Om det uppstår en god relation mellan terapeut och klient, så blir den en hjälp för läkande och återhämtning. Eller, skulle Göran Tunström ha sagt, då sker ett under.

Så är det i alla mänskliga möten. Om vi verkligen ser varandra och vill dela ett stycke av varandras liv och berättelse, då sker små men viktiga under.

Säkert har du minnen av telefonsamtalet med en myndighetsperson som plötsligt förändrades från något obehagligt till hoppfullt, därför att rösten var varm och inkännande. Kanske sa han eller hon något om sina egna känslor och erfarenheter, som gjorde situationen uthärdlig. Eller också har du mött den godmodiga blicken och vänliga nicken i tunnelbanan som jagade bort den egna morgonirritationen. Den varma känslan som väller fram då någon berättar om sin kärlek till dig och du förstår att den andra säger just det du själv känt och känner för henne eller honom. Den upprörda protesten då en människa eller ett djur plågas framför mina ögon i TV:s nyheter. Ögonblicket då något gör ont i mig därför att en annan varelse samtidigt känner smärta. Allt detta är relation och allt är av kärlek eftersom det är relation.

Ibland säger vi lite slarvigt att kärlek är kravlös. Det är sant. Men samtidigt kräver kärleken något av oss. Kärleken försätter oss i situationer där vi tvingas välja: Våga vara tillsammans med, bryta upp, ta ställning för, välja sida eller ge av dig själv. Förra året kom en klassiker ut i ny översättning som handlar om just detta: Harper Lees roman Dödssynden, mer känd under dess engelska titel *To kill a mockingbird*. Den berättar om advokaten Atticus och hans familj i den amerikanska södern under 1930-talets depression. Inför ett fördomsfullt samhälle försvarar Atticus en svart man som tycks vara dömd på förhand. Under denna process blir Atticus inte bara mannens advokat utan också hans medmänniska. *Det finns, säger Atticus, ett tillfälle i varje advokats liv då man måste ta sig an en uppgift många helst vill slippa*. Atticus går lite längre än vad samhället begär av honom. Han gör det både som professionell och som medmänniska. Och det är lika mycket Atticus personlighet och relationella engagemang som hans juridiska kunskaper, som han ställer till den svarte mannens förfogande. Han gör det i en miljö och i en omvärld som tänker på ett helt annat sätt. Atticus sätter sin egen karriär och sitt

eget liv på spel för en medmänniskas skull. För mig är det verklig kärlek till en medmänniska. Att gå lite längre än vad som skulle behövas. Kärleken kräver något av oss: hänsyn, engagemang, värme, beslutsamhet och mod.

Därmed har vi också närmat oss påskens drama som en berättelse om kärlek och relation. Det vi lyssnar till i våra kyrkor under passionstiden och påsken är ett kärleksdrama, där solidaritet och relation tänjs till det yttersta. Men där kärleken vinner. Detta drama är en viktig bild och uppmaning till oss alla. Våra liv får aldrig vara utan kärlek och därmed inte heller utan relationer. Vi behöver varandra.

I år har jag arbetat tillsammans med Brottsofferjouren (BOJ) kring en handbok för deras stödpersoner som hjälper drabbade människor. I samband med skrivandet har jag haft förmånen att möta frivilligt engagerade som ger av sin egen tid för att stötta den som blivit utsatt för brott eller övergrepp. När jag träffat och lyssnat till dessa stödpersoner ser jag i dem en Atticus; en kvinna eller man som tar sig an en uppgift för en medmänniska utan att det är ett tvång att göra så. Samtidigt berörs jag av den enkelhet och vardaglighet med vilken man möter andra. Det är inget mystiskt och ouppnåeligt att vara en Atticus. Det är något som stödpersoner har lärt mig. Bland dessa frivilliga volontärer finns arbetslösa, pensionärer, studeranden, hantverkare, vårdpersonal och tjänstemän. De ger ett stycke av sig själva och skapar en relation i en svår tid. Om detta är ett under. Hur många kan då inte göra ett under? Också i Svenska kyrkan finns frivilligt arbetande som ger av sin tid, sitt engagemang och sin relation. Utan alla dessa skulle kyrkan inte vara det den faktiskt är. Jag tror det är viktigt att kalla detta engagemang vid dess rätta ord: Kärlek.

En Glad påsk önskar jag alla läsare. Med mycket kärlek.

Jakob Carlander